

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/70/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124207608
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124207608.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu ANDALEX REALITY, s.r.o., so sídlom Tehelná 1723/42, 900 42 Dunajská Lužná, IČO: 35 819 731, zastúpeného advokátom JUDr. Slávom Uhrinom, so sídlom Švabinského 19, 851 01 Bratislava, IČO: 30 816 483, proti žalovanému EMEL BRATISLAVA, s.r.o., so sídlom Švabinského 21, 851 01 Bratislava, IČO: 31 390 633, zastúpenému ADVOKAT-S, spol. s r.o., so sídlom Konventná 9, 811 03 Bratislava, IČO: 35 948 540, o zaplatenie 4147,30 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 68Cb/23/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 5. marca 2024 (č. l. 47 spisu) postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným, bol zo strany žalobcu podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej tiež „zákon o UK“), podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože miestne príslušným súdom je Mestský súd Bratislava IV. V nesúhlase s postúpením uviedol, že vzhľadom k skutkovým a právnym okolnostiam predmetnej veci, kde žalovaný je spoluvlastníkom nebytových priestorov a žalobca je správcou v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej aj „ZoVB“), mal byť spor postúpený Mestskému súdu Bratislava IV tak, ako to navrhol aj žalobca vo svojom návrhu na pokračovanie v konaní. Poukázal na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov, ktorí sú

fyzické aj právnické osoby.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2021, sp. zn. 1VCdo/5/2019). Súd predkladajúci spis podporne poukázal i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) sp. zn. 3Ndob/117/2023 zo dňa 28. mája 2024.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej tiež „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením mu sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa § 14 ods. 3 veta prvá ZoUK ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

6. Podľa § 12 ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

7. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

9. Podľa § 22 CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave;
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach;
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici;
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre;
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove;
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne;
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave;
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

11. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

12. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

13. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

15. Podľa § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

16. Podľa § 9 ods. 7 ZoVB, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

17. Podľa § 9 ods. 8 písm. b) ZoVB, spoločenstvo a správca zastupujú v konaní pred súdom a iným orgánom verejnej moci aj vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktorí sa domáhajú úhrady dlhu alebo plnenia inej povinnosti vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome.

18. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

19. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko mal za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

20. V predmetnom spore sa žalobca (správca bytového domu) domáha voči žalovanému uhradenia platieb za ročné vyúčtovania rokov 2019 až 2022 za jednotlivé plnenia a za príspevok do Fondu prevádzky, údržby a opráv, teda žalobca si uplatňuje nároky správy za obdobie rokov 2019 až 2022. Žalovaným v spore je subjekt, ktorý sa vyznačuje statusom podnikateľa. Žalobca ako obchodná spoločnosť sa sama osebe síce tiež vyznačuje statusom podnikateľa, ale podstatné je, že v konaní vystupuje ako zákonný zástupca spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré nie je podnikateľom, pričom ide o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov. Hoci je teda žalujúci správca podnikateľský subjekt, podstatné je, že jeho postavenie v spore vyplýva zo zastupovania spoločenstva vlastníkov bytov ex lege, nakoľko správca vykonáva v zmysle § 9 ods. 7 ZoVB správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. Rovnako tak v zmysle § 9 ods. 8 písm. b) ZoVB, správca zastupuje spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v konaní pred súdom v sporoch o nároku na úhradu dlhu alebo plnenia inej povinnosti vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru v dome, ako je tomu aj v tu posudzovanom prípade. Správca bytového domu teda aj v predmetnom spore koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného je zrejmé, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže pri vzniku záväzkového vzťahu na strane vlastníkov bytov a nebytových priestorov nebola splnená podmienka statusu podnikateľa. Na základe toho možno

konštatovať, že medzi žalobcom a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah a prejednávany súdny spor nemá obchodnoprávny charakter (obdobne vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/21/2022 z 27. septembra 2023, resp. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/15/2024 z 26. júna 2024).

Dôvodný bol tiež poukaz na to, že zmluva o výkone správy podľa ZoVB sa považuje za zmluvu spotrebiteľskú. V tejto súvislosti Najvyšší súd dodáva, že nezáleží na tom, či je v danom prípade vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru fyzická osoba alebo právnická osoba (vid' uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 28. apríla 2021, sp. zn. 1VCdo/5/2019, príp. m.m. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20. januára 2005, č. C-464/01 vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG a rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. apríla 2020, č. C-329/19 vo veci Condominio di Milano proti Euthermo SpA), pričom skutočnosť, že zmluva o výkone správy je zmluvou spotrebiteľskou, zároveň vylučuje záver o obchodnoprávnom charaktere predmetného právneho vzťahu.

21. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP] a nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

22. Keďže v danom prípade bolo zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým na návrh žalobcu postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 12 ods. 2 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava IV.

23. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

24. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.